

ELÄINSUOJIEEN YMPÄRISTÖNSUOJELU

Arktisen Lapin ympäristönsuojelu Sodankylän, Inarin, Muonion, Enontekiön ja Utsjoen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisena tiedottaa tällä kirjeellä eläinsuojien toiminnanharjoittajia ja muita kotieläinten pitäjiä eläinsuojia koskevasta lainsäädännöstä.

Eläinsuojien ympäristölupavelvollisuus on muuttunut 1.2.2019 alkaen. Nykyisen lainsäädännön mukaan ympäristölupa vaaditaan ainoastaan suurille eläinsuojille (esimerkiksi vähintään 300 lypsylehmää, 500 lihanautaa tai 600 emolehmää) tai toimintaan, josta saattaa aiheutua pohjavesien tai vesistön pilaantumista tai kohtuuton haittaa naapurustolle. Kokoluokkaa pienemmät eläinsuojat kuuluvat ympäristönsuojelulain uuden yleisen ilmoitusmenettelyn piiriin. Ympäristönsuojelulain (527/2014) liitteen 4 mukaisesti eläinsuoja on ilmoituksenvarainen, jos se on tarkoitettu esimerkiksi:

- vähintään 50 ja alle 300 lypsylehmälle
- vähintään 100 ja alle 500 lihanaudalle
- vähintään 130 ja alle 600 emolehmälle
- vähintään 60 hevoselle tai ponille
- vähintään 250 uuhelle tai vuohelle
- vähintään 100 ja enintään 750 täysikasvuiselle emakolle.

Ympäristölupallisten sekä ilmoituksenvaraisten eläinsuojien valvonnasta vastaa pääasiallisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Eläinsuojien ilmoituslomakkeet ja tarkempia ohjeita ilmoitusmenettelystä löytyy internetistä ymparisto.fi-sivustolta hakusanalla "eläinsuoja".

Haluamme muistuttaa kotieläinten pitäjiä siitä, että **kaikkien, myös pienimpien eläinsuojien toimintaa ohjaa lainsäädäntö**. Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuudesta. Lisäksi toiminnanharjoittajan tulee noudattaa esimerkiksi jätelain (646/2011) ja kemikaalilain (599/2013) mukaisia säädöksiä. Kaikkien eläinsuojien toimintaa säätelee ns. nitraattiasetus eli valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014). Myös oman kunnan mahdollisia ympäristönsuojelumääräyksiä tulee noudattaa eläinsuojan toiminnassa.

Nitraattiasetuksen 5 §:n mukaan **tilalla, jolla kertyy lantaa tuotantoeläinten pidosta, tulee olla lannan varastointitila (lantala)**. Lantalan tilavuuden tulee riittää vähintään 12 kuukauden aikana kertyvälle lannalle. Jos tilalla kertyy varastoitavaa kuivalantaa enintään 25 m³ vuodessa tai jos tilalla varastoidaan kerrallaan enintään 25 m³ kuivalantaa, voidaan lanta varastoida lantalan sijaan tiiviillä siirtolavalla tai

muulla vastaavalla alustalla, joka on katoksessa tai joka katetaan peitteellä. Lannan varastointitilaa ei saa sijoittaa pohjavesialueelle, alle 50 metrin etäisyydelle vesistöistä, talousvesikäytössä olevasta kaivosta tai lähteestä eikä alle 25 metrin etäisyydelle valtaojasta tai norosta. Lannan varastointitilojen, lantakourujen ja muiden lannan johtamiseen tarkoitettujen rakenteiden tulee olla vesitiiviit. Kuivalannan varastointitila tulee kattaa tai varastoitava aine peittää siten, että sadevesien pääsy varastointitilaan estetään. Lannan kuormaaminen tulee tehdä kovapohjaisella alustalla, joka kestää koneiden painon ja liikkumisen ja jolta voidaan tarvittaessa kerätä varissut tai imeytynyt lanta tai orgaaninen lannoitevalmiste talteen.

Lannan varastoiminen aumassa on lähtökohtaisesti kielletty. Nitraattiasetuksen 8 §:n mukaan varastointi aumassa on mahdollista poikkeustilanteissa, joiksi luetaan työtekeminen tai hygieeninen syy. Varastoinnista tulee tehdä ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus vähintään 14 vuorokautta ennen varastoinnin aiottua aloitusajankohtaa. Myös auman sijoittamista ja auman purkamista säädellään nitraattiasetuksella.

Nitraattiasetuksen 10 §:n mukaan lannoitteet on levitettävä pellolle siten, että valumia vesiin ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole. Lannoitus on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä. Lannoituksessa on otettava huomioon keskimääräinen satotaso, viljelyvyöhyke, kasvinvuorotus ja maalaji. Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen pellolle on kielletty marraskuun alusta maaliskuun loppuun. Lannoitteita ei saa levittää lumipeitteeseen tai routaantuneeseen eikä veden kyllästämään maahan. Pellon pintaan levitetty lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet on muokattava maahan vuorokauden sisällä levityksestä, lukuun ottamatta levitystä kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä. Lisäksi 13 §:ssä määrätään kirjanpidosta. Toiminnanharjoittajan on pidettävä lannoituksesta vuosittain kirjaa ja pyydetäessä toimitettava tiedot valvontaviranomaiselle.

Toiminta on järjestettävä niin, että tilalla syntyy mahdollisimman vähän jätettä. Toiminnasta muodostuvat jätteet on lajiteltava, ja ne on varastoitava ja käsiteltävä siten, että niistä ei aiheudu roskaantumista, hajuhaittaa tai muutakaan ympäristön pilaantumisen vaaraa. **Jätteiden polttaminen ja hautaaminen on kielletty**, lukuun ottamatta jätehuoltomääräyksissä mainittuja puhdasta puuta, puutarhajätettä sekä maa- ja metsätaloudessa syntyviä olkia ja hakkuutähteitä. Vaaralliset jätteet, kuten jättekemikaalit, jäteöljyt ja lääkejätteet, varastoidaan merkittynä katetussa, tiivispohjaisessa tilassa, josta mahdolliset valumat voidaan kerätä talteen. Jätteet tulee toimittaa asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan tai keräykseen. Vaarallisten jätteiden luovuttamisesta laaditaan siirtoasiakirja.

Polttoaineiden ja kemikaalien käyttö ja varastointi tulee järjestää siten, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle. Maatalouden harjoittajalla tulee olla tiedot käyttämistään vaarallisista kemikaaleista ja niiden määrästä sekä kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteet. Kemikaaliluettelo voi ylläpitää esimerkiksi Tukesin KemiDigi-palvelussa. Kemikaalit tulee varastoida tiiviissä ja hyväkuntoisissa pakkausissa, astioissa tai säiliöissä, jotka on suunniteltu kemikaalien varastointiin ja jotka kestävät kemikaalien vaikutusta. Astioissa tulee olla merkinnät sisällöstä ja sen

vaarallisuudesta. Kemikaaleja sisältävät astiat sijoitetaan lukittuun tilaan. Maaperän ja vesien pilaantumisen estämiseksi kemikaalien varastointitilojen lattioiden ja käsittelypaikkojen alustojen tulee olla tiiviitä. Pelkkää tiivistettyä maaperää ei voida pitää sopivana tiiviinä rakenteena.

Polttonestesäiliöt tulee varastoida kantavalla alustalla riittävällä etäisyydellä rakennuksista, ojista ja vesistöistä. Polttonestesäiliöt tulee olla varustettu mm. sisältömerkinnöillä, laponestolla, ilmaputkella ja lukittavalla täyttöaukolla. Säiliön välittömään läheisyyteen on varattava imeytysainetta mahdollisten vuotojen keräämiseksi. Yksi-vaippaiset säiliöt sijoitetaan riittävän isoon suoja-altaaseen, joka on pidettävä tyhjänä hulevesistä. Maatilojen polttonesteiden jakelupisteiden, joissa on kokonaistilavuudeltaan vähintään 10 m³ polttonestesäiliöt, on noudatettava Kauppa- ja teollisuusministeriön jakeluasemapäätöksen (415/1998) vaatimuksia. Lisätietoa aiheesta saa oppaasta Maatilojen kemikaalien käsittely ja varastointi.

Suoritamme valvontaa toiminta-alueemme eläinsuojien toiminnan osalta erityisesti vuosien 2021-2022 aikana. Voitte olla yhteydessä ympäristötarkastajaan puhelimitse tai sähköpostitse, mikäli teillä ilmenee jotain kysyttävää ympäristönsuojeluun tai lupa- ja ilmoitusmenettelyyn liittyen. Pyydämme ilmoittamaan alla oleviin yhteystietoihin, jos eläinsuojatoimintanne on päättynyt ja ette enää omista kotieläimiä.

Ympäristöstävällisin terveisin,

Arktisen Lapin ympäristönsuojelu – Sodankylän, Inarin, Muonion, Enontekiön ja Utsjoen kuntien ympäristönsuojeluviranomainen

Ympäristötarkastaja Liisa Arpiainen, puh. 040 1612070, liisa.arpiainen@sodankyla.fi

Lupahakemukset, lausuntopyynnöt ja muut viralliset asiakirjat:
kirjaamo@sodankyla.fi / Arktisen Lapin ympäristönsuojelu, PL 60, 99601 Sodankylä

Haittailmoitukset, tiedustelut, tiedotteet ja muut asiat:
ymparistonsuojelu@sodankyla.fi

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Jätelaki (646/2011)

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014)

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista jakeluasemalla (415/1998)

Jätehuoltomääräykset, Lapin Jätehuolto kuntayhtymä (1.1.2021)

Jätehuoltomääräykset, Utsjoen kunta (1.7.2014)

Oppaita ja linkkejä

Nitraattiasetus ja sen tulkinta, Ida Kekäläinen, Savonia-ammattikorkeakoulun julkaisusarja D5/1/2016 <https://www.theseus.fi/handle/10024/107084>

Maatilojen kemikaalien käsittely ja varastointi, Ympäristöministeriön julkaisuja 2021:5 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-361-201-3>

Tukesin ylläpitämä kemikaalitietopalvelu: www.kemidigi.fi

Ympäristönsuojelulain mukainen yleinen ilmoitusmenettely, eläinsuojat:

<https://www.ymparisto.fi/fi->

[FI/Asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Luvat_ilmoitukset_ja_rekisterointi/YSLn_yleinen_ilmoitusmenettely/Elainsuojat](https://www.ymparisto.fi/fi-)

Ympäristöhallinnon lomakkeet: <https://www.ymparisto.fi/fi->

[FI/Asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Lomakkeet/Maatalouden_ymparistonsuojelun_lomakkeet\(9475\)](https://www.ymparisto.fi/fi-)